

paa her i Kjøbenhavn. Saaledes staa jo Industribankens Aktier særdeles lavt i Kurs, og saaledes er det gaaet med mange andre Banker end den, Noget, jeg ikke behøver at komme nærmere ind paa, det kjende ærede Medlemmer jo godt. Forskjellen mellem Sparekasser og Banker er altsaa den, at, medens hine paa en solid Maade og mod billig Rente udlaaene Penge for at gjøre Gavn, virke Bankerne i den modsatte Retning, idet de blot stræbe efter at give deres Aktionærer det størst mulige Udbytte, og de Penge, som de saaledes spekulere med, ere ofte Penge, som ere indsatte paa Sparekasskontoen, en Anbringelsesmaade, som Folk foretrække, sjøndt den dog er langt usikrere, end at sætte dem ind i en almindelig Sparekasse. Det er imidlertid Noget, som Folk mange Gange ikke tage i Betragtning; de sætte deres Penge ind i Bankerne for at vinde den kun meget lidt høiere Rente, som disse give, uden paa den anden Side at betænke, at de ved uheldige Spekulationer fra Bankens Side fuldstændig kunne miste deres Kapital. Jeg tror, det er et Punkt, som Folk ikke tilstræffeligt have deres Opmærksomhed henvendt paa. Jeg tror, at Spekulations-Krisen navnlig er fremkommen ved, at Folk i Byerne ere begyndte at spekulere, særlig da i Kjøbenhavn; derfra har den da udbredt sig til Kjøbstæderne og det øvrige Land, og saa have Folk begyndt at sætte deres Penge ind i Bankerne for at faae en høiere Rente. Det tror jeg, er en absolut Feil, og jeg tror, at Befolkningen i sin store Helhed nu er kommen i Lanker om, at faavel Landbostanden som den øvrige Befolkning i Virkeligheden ikke er tjent med at gaa den Vej, de have begyndt at slaa ind paa. Jeg tror ogsaa, at vi, hvis vi herfra vare i Stand til at støtte Sparekasserne og kunde faae Lykke til at faae et godt Aar, vilde Sparekasserne tiltage i den ædle Land, hvori de ere stiftede, og gjøre usigelig megen Gavn, netop for at Principet om at vinde eller tabe ikke skal komme for meget frem. Folk ville ikke leve paa det Løvne, de ville absolut have høie Renter, om de end derved risikere deres Kapital; hvor de ikke kunne faae noget Extraordinært, ville de heller ikke sætte deres Penge ind. Det Princip, haaber jeg, mere og mere vil tabe sig. Det er det, Bankerne have bidraget til, og det er derfor, at jeg ikke vil være med til her fra Statens Side igjennem dem at støtte Noget, som i og for sig er, om jeg saa maa sige, noget lustigt og ikke til at bygge paa. Jeg tror, at skulle vi støtte Noget herfra, maa det fremfor Alt være solide Foretagender og Institutter, og det tror jeg, Sparekasserne i Almindelighed ere i langt høiere Grad end Bankerne. Hvis der er Sparekasser, som ere komne ind paa Bankprincipet, skal jeg ikke have Noget inob, at de ikke komme i Betragtning her. Jeg vil netop kun have, at vi skulle holde os til det Solide, og er det muligt til 3die Behandling at finde en

Affattelse af Forslaget, hvorved flige Institutter, der, selv om de kalde sig Sparekasser, dog drive Bankforretninger, det vil sige, Forretninger med det Hovedformaal at tjene Penge, udelukkes, skal jeg med Fornøielse slutte mig dertil. Jeg skal sige med Hensyn til de sjældneste Sparekasser, at jeg altid har fundet noget overmaade Smukt og Rosværdigt i den Kamp, som de have ført netop for at holde Renterne nede og selv beholde Pengene, fremfor at de skulde sættes i daarlige Foretagender. De have derved gjort overmaade megen Gavn og handlet særdeles smukt; jeg ønsker og tror, at de Sparekasser, der ere komne bort fra den Vej, igjen maa vende tilbage hertil. Lad saa Bankerne vedblive deres Forretninger inde i Byerne under de derværende Handelsforhold, hvorved de hurtig kunne omsætte og tjene mange Penge, men jeg vil ikke være med til at støtte den Slags Foretagender, som i Dag ere saa og i Morgen maasse ere forsvundne. Jeg skal ogsaa sige, at hvis det er muligt til 3die Behandling at faae slaaet en passende Rente fast af disse Penge, som vi her muligvis kunde komme til at udlaaene af Statskassen, og hvis da ligeledes de, som modtage Laan, ogsaa kunne blive bundne ved en bestemt Rente, saaledes at vi ere sikrede for, at der ikke i Virkeligheden tjenes noget mere, end der er fornødent til at administrere, skal jeg, hvad enten det er det ene eller det andet Pengeinstitut, der derved skulde støttes, nok kunne være tilbøielig til at gaa noget yderligere end netop til Sparekasser. Men jeg vil foreløbig indskrænke mig til at sige, at jeg tror, det er bedst vi holde os til Sparekasserne. De ere af en saa særegen Natur, at jeg nok tror, at vi kunne blive staaende ved dem, uden at man kan sige, at vi ere for ensbidge.

Berg: Jeg hørte med stigende Forundring den ærede sidste Læser, idet jeg i hele hans Foredrag ikke mærkede Spor af, at han er Formand for et Bankraad; thi hans hele Tale var et Afsnit om Bankerne i en saadan Grad, at jeg dog tror, han gjør den Virksomhed, Bankerne udfolde for vort Land, meget stor Uret og ser væsentlig sjęvnt paa hele dette Forhold. Det ærede Medlem troede, at Bankvæsenet var begrundet i pur Egennytte derved, at Bankerne vare stiftede, for at Aktionærerne kunde tjene mange Penge. Dette modbeviste det ærede Medlem selv, idet han sagde, at stundom maa de ogsaa lade sig nøie med et lavt Udbytte, og stundom med at faae affikret Hælden af deres Aktiekapital uden at have Sikkerhed for Resten. Naar dette sjęes til, forekommer det mig, at den egennyttige Hensigt, hvori Bankvæsenet skulde bunde, noget taber sig, saaledes at vi kunne komme tilbage til en rolig Betragtning af, om ikke Bankvæsenet skulde være fuldt begrundet i hele vort materielle Væsen, saa at det er lige saa uundværligt, lige saa nyttigt, lige saa hensigtsmæssigt paa sit Omraade som Spare-